

פרשיות תזריע-מצורע תשפ"א – איך מעירים לאדם שהוא מצורע וחייב להשתנות?

1. **ערכין טז:** אמר רבי אלעזר בן עזריה: תמהני אם יש בדור הזה מי שיודע להוכיח (רש"י: שיודע להוכיח דרך כבוד, שלא יהיו פנים משתנים [שלא יחווירו פני שומע הביקורת מהשפלת הנזיפה]). אם יאמר לו טול קיסם מבין שיניך, אומר לו טול קורה מבין עיניך – מהר"ל נתיבות עולם דרך התוכחה: אם אחד מבקר לחברו 'טול קיסם מבין שיניך', כלומר, עבירה קטנה יש בידך שאין אתה רואה אותה כמו קיסם קטן בין השיניים שאין רואה אותו. הוא משיב לו: 'טול קורה מבין עיניך', כלומר, הרי יש עבירה גדולה בידך שהיא כמו הקורה, שהיא בין העיניים, קרובה לך וראוי לראות אותה, ואם אין אתה רואה את הקורה, איך אתה רואה הקיסם שבין שיני שהוא נסתר? [לתוכחה נדרשת] חכמה רבה מאוד, עד שיקבל המוכח את דברי המוכיח ... צריך חכמה לדבר עמו דברי נועם ודברי סברא מאוד עד שהדברים נכנסים בלבו.

2. **ויקרא יג:** אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת [דרגות שונות של לובן] ... וראה הכהן את הנגע בעור הבשר ושער בנגע הפך לבן ... נגע צרעת הוא וראהו הכהן וטמא אתו ... בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה, וטמא טמא יקרא ... בדד ישב מחוץ למחנה מושבו.

משנה נגעים א,ד: רבי דוסא בן הרכינס אומר: מראות נגעים שלושים ושישה. עקביה בן מהללאל אומר: שבעים ושניים – פירוש המשניות לרמב"ם: אי אפשר להרגיל במראות אם לא יכיר בהן שהן ל". שהנגעים ששה מינים: נגעי עור בשר, נגעי שחין ומכוה, נגעי קרחת וגבחת, נגעי ראש וזקן, נגעי בגדים ונגעי בתיים ... ובהם גופא: שמונה בעור הבשר, ושמונה בשחין ומכוה, ושמונה בקרחת, ושמונה בגבחת, והם בעצמם בראש וזקן, ושני מראים ירקרק ואדמדם בנגעי בגדים וגם בנגעי בתיים - ואלו ל"ו מראים. עקיבא בן מהללאל מוסיף שהם כפול: שבעים ושניים, לפי שאלו המראות... יהיו בתחלה ואחרי שבוע יצטרך הקישא בין עתה ובין מה שהיה עליו קודם אם בשבוע ראשון שני ושלישי.

גור אריה יג,ב: למה לאהרן דווקא? הא לא נמסר לאהרן רק דברים שהם צרכי מקדש? **זבחים קב,א:** מרים כשנצטרעה מי הסגירה? אם תאמר: משה הסגירה, אי אפשר שהרי משה זר הוא [בענייני צרעת] ואין זר רואה את הנגעים ... דאהרן ובניו כתובין בפרשה? ואם תאמר אהרן הסגירה? אהרן קרוב הוא ואין קרוב רואה את הנגעים? אלא כבוד גדול חלק לה הקב"ה למרים אותה שעה [ואמר]: אני כהן ואני מסגירה, אני חולטה ואני פוטר.

רמב"ם טומאת צרעת ט,ב: כהן שאינו יודע לראות, החכם רואהו ואומר לו: 'אמור טמא' והכהן אומר 'טמא'. 'אמור טהור' והכהן אומר 'טהור' ... שנאמר 'ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע'. ואפילו היה הכהן קטן או שוטה - החכם אומר לו והוא מחליט או פוטר או סוגר.

3. **עקדת יצחק שער 74:** מה תועלת במצווה הזו שיאמרו אלו הברכות מפי הכוהנים אל העם? כי הוא יתעלה הוא המברך ומה יוסיף אם יברכו הכוהנים או יחדלו? וכי היה להם לסייעו לה'!?

סוטה לט,א: מאי מברך? אשר קדשנו בקדושתו של אהרן וצונו לברך את עמו ישראל באהבה - מהר"ץ חיות: איך מצינו שהצטוו לברך באהבה? ולמה בשאר ברכות המצוות לא קבעו מטבע זו? **שמות ד,יד:** אהרן אחיך הלוי ידעתי כי דבר ידבר הוא וגם הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בליבו - **שבת קלט,א:** בשכר 'וראך ושמח בלבו' - זכה לחשן המשפט על לבו. **זוהר ג קמה,ב:** כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא (מלאכי ב) - כהן גדול שלמטה נקרא מלאך ה' משום שבא מצד החסד ... ולכן לא נמצא כהן שבא מצד הגבורות.

ליקוטי שיחות כז/88: כהן עניינו 'לברך את עמו ישראל באהבה', כהן הוא איש חסד ולכן רק עליו סומכת התורה להכריז על יהודי אחר "טמא" ולהוציא אותו מחוץ למחנה. ועפ"ז יומתק המשך הכתוב (בעגלה ערופה): 'כי במ בחר ה' לשרתו ולברך בשם ה' ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע'.

הרבי מלובאוויטש ביאורים לפרקי אבות א/65: על אהרן הכהן נאמר: 'אוהב את הבריות ומקרבן לתורה'. בתחילה צריך להיות 'אוהב את הבריות' ואהבה זו תביא ל'מקרבן לתורה', אבל להיפך - קודם לקרבן לתורה ואם הקירוב יצליח להפגין אהבתו - אי אפשר. וכך מצינו בתוכחה של משה, דאף שהוכיח על חטא העגל שהתרחש ארבעים שנה קודם, הוכיחן 'אחרי הכותו' דווקא, דהיינו אחרי שהיטיב לישראל ורק אז מתקבלים דברי התוכחה ופועלים פעולתם. וגם הקב"ה התנהג כן. בתחילה 'דילג הקב"ה על הקץ ועל המעשים' והוציאם ממצרים ורק אחר כך 'קרבנו לפני הר סיני ונתן התורה'.